

O Nabotu

1,46-12,53

II. 46. *In odpeljali so Nabota ven iz mesta in ga kamnali* (1 Kr 21,13). O, da bi mu bilo vsaj dovoljeno, da umre na svojem! Bogatin revežu zavida celo sam pogreb.

47. Tako pravi: "In zgodilo se je; ko je Ahab slišal, da je Nabot mrtev, si je pretrgal oblačila in se pokril z raševino. In zgodilo se je po tem, da je Ahab *vstal in šel v vinograd Jezreélca Nabóta, da ga vzame v last* (1 Kr 21,16). Bogataši se jezijo in obrekujejo, da bi škodili, če ne dobijo, kar si želijo. Ko pa obrekovanemu škodijo, se delajo, da jim je hudo. Žalostni in nekako otožni, a ne v srcu, temveč le na obrazu prihajajo na kraj prigrabljene posesti in si jo prilasčajo z grehoto svojega napada.

48. Ob tem se zgane božanska pravičnost in pohlepneža strogo obsodi z besedami: *Zagrešil si umor in tudi dedoval. Zato bodo na mestu, kjer so psi lizali Nabótovo kri, lizali psi tudi tvojo kri* (1 Kr 21,19) in prešuštnice se bodo kopale v tvoji krvi! Kako pravična in kako stroga razsodba, da bolečini smrti, ki jo je povzročil drugemu, tudi sam ne bo mogel uiti v grozi svoje smrti. Bog zagleda nepokopanega ubožca in zato odloči, da bo bogataš ostal nezagreben in bo tudi kot mrlič poplačal kazen za svojo grešnost, ko je mislil, da ni treba prizanesti niti mrtvem. Zato njegovo truplo, oblito s krvjo iz svoje rane, razodeva v nekakšnem pogrebu krutost bogataševega življenja. Ko ubožec to pretrpi, je bogataš obtožen; ko to zadene bogataša, je ubožec maščevan.

49. Kaj pa pomeni, da se bodo prešuštnice kopale v njegovi krvi, če ne verjetno to, da se pokaže, kako je prodrlo na dan nekaj

prešuštniške verolomnosti v kraljevi podivjanosti ali pa krvava pohota. Kralj je bil namreč tako pohoten, da si je želel zelja, tako krvoločen, da je zaradi zelja umoril človeka. Skopuha je zadela primerna kazen, primerna njegovi skoposti. Končno so tudi samo Jezabelo požrli psi in ptice neba, da bi se pokazalo, kako je dobitok duhovne nemarnosti bogatašev pogreb. Beži torej, bogataš, pred takim odhodom. Toda takemu odhodu boš ušel le, če boš bežal pred takšnimi sramotnimi deli. Ne bodi Ahab, da bi si pozelel posest ob svoji meji. Naj s teboj ne prebiva Jezabela, tista zverinska pohlepnost, ki te žalosti celo tedaj, ko tvojih želja ne kroti, ampak jih draži, ki te dela še bolj žalostnega, celo ko imaš v lasti zaželeno, ki te razgali, čeprav si bogat.

12. 50. Vsak, ki ima stvari v obilju, se ima za bolj revnega, ker sodi, da mu manjka, kar koli ima kdo drug. Ves svet manjka njemu, katerega želje ves svet ne more obseči. Tisti pa, ki je zvest, ima ves svet v svojem bogastvu. Pred vsem svetom beži, kdor se upošteva svoje vest boji, da bi ga ujeli. Zato Ahab govori Eliju na ravni pripovedi, na ravni skrivnosti pa bogataš ubogemu: *Si me našel, moj sovražnik?* (1 Kr 21,20). Kako nesrečna je vest, ki ji je hudo, ker je izdana!

51. In rekel mu je Elija: *Našel, ker si storil, kar je hudo v Gospodovih očeh* (1 Kr 21,20). Kralj Ahab je bil tudi kralj Samarije. Elija pa je bil ubog in brez kruha, zmanjkalo bi mu hrane za preživetje, če mu krokar ne bi prikrbel živeža. Tako zavržena je bila vest gre-

šnika, da je niti sloves kraljevske moči ni motel povzdigniti. Zato pravi: kot nizkoten in neplemenitega rodu si me našel, moj sovražnik, in si zagrabil, kar sem mislil, da imam skrito. Nobena skrivnost mojega duha te ne vara: našel si me, pred teboj so odkrite moje rane, ujetništvo se začenja. Najden je bil grešnik, ko je njegov greh prišel na dan; pravični pa govori: *Preskusil si me z ognjem in nisi našel v meni greha*. Čeprav se je Adam skrival, je bil najden, Mojzesovega groba pa še nihče ni našel. Najden je bil Ahab, niso pa našli Elija. In božja Modrost pravi: *Iskali me bodo zlobneži, in me ne bodo našli* (prim. Prg 14,6). Tako so tudi v evangeliju iskali Jezusa, in ga niso našli. Krivda pa izda svojega grešnika. Zato tudi Tesbit (Elija) pravi: *Našel, ker si storil, kar je hudo v Gospodovih očeh* (1 Kr 21,20). Gospod namreč izda krivce, nedolžnih pa ne izroči v oblast njihovih sovražnikov. Končno pa je tudi Savel iskal svetega Davida, a ga ni mogel najti. Sveti David pa je kralja Savela, ki ga ni iskal, našel, ker mu ga je Gospod izročil v njegovo oblast. Obilje je torej ujetu, medtem ko je ubožstvo svobodno.

52. Usuznjeni ste, bogataši, in to v nesrečno in bedno suženjstvo, saj ste sužnji zmote, sužnji poželjivosti, sužnji pohlepa, ki človeka ne more izpolniti. Nekakšno nenasitno brezno je hitrejša, ko potopi vse, kar je vrženo vanj. Ko pa se razliva kot vodnjak, onesnaži z blatom in odplakne zemljo, ki ne more več koristiti.

Prav je, da vas vsaj s tem primerom opomnim. Če iz vodnjaka ne zajemaš, se ta v brezdelni opuščenosti in izrojenosti zlahka izpridi,

uporaba pa mu daje sijaj, ko se ga gleda, in sladkost, ko se iz njega pije. Tako je tudi nagrmadena gomila bogastva, ki ga je kot peska, sijajna, kadar se uporablja, če pa je nedotaknjena, je nekoristna.

Naj še kaj pride iz tega vodnjaka! Voda pogasi goreči ogenj, miloščina pa se upre grehom; v postani vodi pa se hitro zaredijo črvi. Naj ne bo postan tvoj zaklad in naj ne obstane tvoj ogenj. Obstal bo, če ga ne boš odstranil z deli svojega usmiljenja. Premisli, bogataš, v koliko plamenih si. Tvoj glas govori: *Oče Abraham, reci Lazarju, da pomoči konec svojega prsta v vodo in mi ohladi jezik* (Lk 16,24).

53. Tebi torej koristi, karkoli podariš revežu, tebi zraste, za karkoli si se zmanjšal. Sebe hraniš z jedjo, ki si jo dal ubožcu, kajti kdor se usmili ubogega, se sam nahrani in je sad že v njem. Usmiljenje se seje na zemlji, skali pa v nebesih; posadi se v ubožcu, požene pa pri Bogu. Bog pravi: *Ne govori: Jutri bom dal* (Prg 3,28). Kako bi ti On, ki ti ne pusti reči: "Jutri bom dal", pustil reči: "Ne bom dal." Saj ne daješ ubožcu iz svojega, ampak mu vračaš od njegovega. Kar je namreč skupno in dano v uporabo vsem, si sam prillaščaš. Zemlja je last vseh, ne le bogatašev, toda maloštevilni so, ki jo uporabljajo kot svojo, kakor da bi je ne uporabljali (prim. 1 Kor 7,31). Vračaš torej dolg in ne daješ velikodušno nečesa, česar ne bi dolgoval. Zato tebi govori Sveto pismo: *Nastavi siromaku svoje uho, vrni svoj dolg in odgovori mu v miloljubni prijaznosti* (prim. Sir 4,8).

Prevedel fr. Miran Špelič OFM